

Сряда, 26 май 2016 г.

P8_TA(2016)0236

Нетарифни бариери в единния пазар

Резолюция на Европейския парламент от 26 май 2016 г. относно нетарифните бариери в рамките на единния пазар (2015/2346(INI))

(2018/C 076/17)

Европейският парламент,

- като взе предвид съобщението на Комисията от 28 октомври 2015 г., озаглавено „Модернизиране на единния пазар: повече възможности за хората и бизнеса“ (COM(2015)0550),
 - като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 28 октомври 2015 г., озаглавен „Стратегия за цифров единен пазар за Европа — анализ и доказателства“ (SWD(2015)0202),
 - като взе предвид работния документ на службите на Комисията от 28 октомври 2015 г., озаглавен „Доклад относно интеграцията на единния пазар и конкурентоспособността в ЕС и неговите държави членки“ (SWD(2015)0203),
 - като взе предвид проучването на Службата на ЕП за парламентарни изследвания от септември 2014 г., озаглавено „Цената на „отказа от Европа“ в областта на единния пазар“,
 - като взе предвид своята резолюция от 11 септември 2013 г. относно вътрешния пазар на услуги: актуално състояние и следващи стъпки ⁽¹⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 11 декември 2013 г. относно Европейския план за действие в областта на търговията на дребно в полза на всички участници ⁽²⁾,
 - като взе предвид изданието от октомври 2015 г. на онлайн информационното табло за единния пазар,
 - като взе предвид член 52 от своя правилник,
 - като взе предвид доклада на комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите (A8-0160/2016),
- A. като има предвид, че европейският единен пазар има значителен принос за европейската икономика;
- B. като има предвид, че се преценява, че завършването на единния пазар за свободно движение на стоки, услуги, обществени поръчки, цифрова икономика и правото в областта на защитата на потребителите би довело до икономически печалби в размер стигащ от 651 милиарда евро до 1,1 трилиона евро годишно, което се равнява на размер от 5 до 8,63 % от БВП на ЕС;
- B. като има предвид, че повече от 20 години след създаването на единния пазар неоправданите нетарифни бариери (НТБ) продължават да засягат търговията и свободното движение на стоки и услуги между държавите членки; като има предвид, че тези нетарифни бариери могат да бъдат мотивирани от протекционизъм и могат да бъдат придружавани от бюрократични предизвикателства, които са често непропорционални на преследваната от тях цел;
- Г. като има предвид, че според преценките единният пазар за услуги съставлява близо 70 % от европейската икономика, но отговаря за едва 20 % от търговията в рамките на ЕС;
- Д. като има предвид, че 25 % от регулираните професии са регламентирани само в една държава членка;
- Е. като има предвид, че според прогнозите потенциалните печалби от функционирането на цифровия единен пазар се очаква да бъдат около 145 милиарда евро годишно, а увеличението на БВП около 0,4 % до 2020 г. и че съществуват много пропуски в законодателството на ЕС, които пречат на правилното му функциониране;

⁽¹⁾ ОВ С 93, 9.3.2016 г., стр. 84.

⁽²⁾ Приети текстове, P7_TA(2013)0580.

Сряда, 26 май 2016 г.

- Ж. като има предвид, че само 2 % от новосъздадените МСП, микропредприятията и стартиращите предприятия са предприели трансгранично разрастване чрез преки чуждестранни инвестиции;
- З. като има предвид, че за потребителите пропуските в единния пазар, в това число непълното прилагане на правото на ЕС или неговото прилагане в противоречие с целите на единния пазар водят в редица случаи до недостатъчен избор на продукти и до по-скъпи стоки и услуги;
- И. като има предвид, че за предприятията разходите са очевидни в по-скъпите вериги на доставка, което води до оскъпяване на техните собствени продукти, или до намаляване на достъпа до бизнес услуги, което вреди на тяхната конкурентоспособност; като има предвид, че иновациите се насърчават благодарение на наличието на конкурентен пазар;
- Й. като има предвид, че комплексността на съществуващия режим на ДДС може да бъде също разглеждана като нетарифна бариера;
- К. като има предвид, че антиконкурентните данъчни сделки между държавите членки и големите многонационални дружества могат да бъдат разглеждани като неоправдани нетарифни бариери;
- Л. като има предвид, че предприятията и физическите лица са изправени пред важни препятствия при извършването на трансгранична дейност в рамките на единния пазар поради липсата на налична и качествена информация, услуги за подпомагане и онлайн процедури, което води до сериозно административно утежняване и значителни разходи за привеждане в съответствие;
- М. като има предвид, че упражняването на наблюдение над бариерите и разходите се извършва постепенно и несистематично и че липсва количествено измерение и ясно определяне на бариерите и разходите, което затруднява приоритизирането на действията на политиките;

I. Контекст и цели на политиката

1. Осъзнава, че въпреки премахването на тарифните бариери след 1 юли 1968 г., свободното движение на стоки и услуги продължава да бъде възпрепятствано от нетарифни бариери (НТБ) като национални технически правила, регулаторни и нерегулаторни изисквания за продуктите, доставчиците на услуги и условията за предоставяне на услуги, или бюрокрация; изтъква, че укрепването на единния пазар изисква предприемането на неотложни действия както на равнището на Съюза, така и на равнището на държавите членки, за да се разреши въпроса с подобни нетарифни бариери;
2. Схваща НТБ като несъразмерни и дискриминационни регулаторни действия, които водят до поемането на тежест или разходи от фирма, стремяща се да навлезе на даден пазар, и които не се поемат от фирми, вече установени на пазара, или разходи за чуждестранни дружества, които не се поемат от местни фирми, без да се накърнява правото на държавите членки да регулират и преследването на законните цели на обществената политика като опазването на околната среда и защитата на правата на потребителите и работодателите;
3. Признава, че могат да възникнат различия на национално равнище поради многостепенното управление; счита, че следва да бъде добре осъзнато на всички равнища на вземане на решения колко е необходимо мерките да бъдат пропорционални и насочени към подпомагане на изпълнението на легитимни цели на публичната политика; счита, че съгласуваността и последователността на политиката и регулаторната практика могат да допринесат в значителна степен за намаляване на нетарифните бариери;
4. Счита, че независимо от това, че подобни нетарифни бариери могат да се обосноват като пропорционални, информацията относно различията в националните регулаторни изисквания следва да бъде лесно достъпна, а свързаните разпоредби за предоставяне на информация и приключването на процедурите да бъдат направени възможно най-лесни за използване; счита, че прилагането на настоящата система, изградена въз основа на широк кръг от звена за контакт, включително звената за контакт относно продуктите и единичните звена за контакт, не е последователно в отделните държави членки и е крайно сложно; припомня колко е важно укрепването и рационализирането на съществуващите инструменти за МСП на единния пазар с оглед опростяване на тяхното трансгранично разрастване; настоятелно призовава Комисията и държавите членки да обърнат по-голямо внимание на рационализирането и подобряването на тези системи, по-специално необходимостта от бързо подобряване на единичните звена за контакт, и призовава Комисията да докладва пред Европейския парламент до края на 2016 г. относно постигнатия напредък и предстоящите стъпки; изтъква, че чрез по-голяма откритост и достъпност по отношение на регулаторните изисквания въпросните държави членки се превръщат в по-привлекателни за чуждестранни инвестиции;

Сряда, 26 май 2016 г.

5. Приветства инициативата за единен цифров портал, обявена в съобщението на Европейската комисия относно цифровия единен пазар, представлява положителна стъпка; настоятелно призовава Комисията да създаде единна входна точка за предприятията и потребителите за цялата информация във връзка с единния пазар, подпомагането, решаването на проблеми и за националните и европейските процедури, необходими за осъществяването на трансгранична дейност в ЕС;
6. Счита, че за премахването на нетарифните бариери е важно Комисията и държавите членки да работят заедно за подобряване на функционирането на SOLVIT, по-специално в географски и промишлени райони, в които предприятията не прибягват често до SOLVIT и не всички внесени досиета са поети от компетентния орган;
7. Подчертава, че за много дружества, по-специално МСП, желаещи да осъществяват търговска дейност в друга държава членка, такова разрастване ще продължава да представлява от тяхна гледна точка „международна търговска дейност“; подчертава, че на МСП, новосъздадените предприятия и иновационните предприятия, по-специално предприятия в икономиката на споделянето, следва да се позволи в пълна степен да се развият чрез трансгранична търговия;
8. Счита, че една от задачите на Съюза и на отделните му държави членки следва да бъде евентуалното премахване на НТБ, ако те не могат да бъдат оправдани или не подкрепят целите, посочени в член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, в който се заявява, че Европа се основава на силно конкурентна социална пазарна икономика;
9. Отново заявява, че стратегията за цифровия единен пазар и стратегията за единния пазар за Европа включват инициативи, които следва да бъдат приложени бързо и амбициозно с оглед намаляването на нетарифните бариери на единния пазар; изтъква факта, че е от съществено значение тези инициативи да се основават на принципите за по-доброто регулиране и на най-ефикасните средства като хармонизирането и взаимното признаване;

II. Междусекторни нетарифни бариери

10. Счита, че различията в скоростта на транспониране и на точно прилагане на национално равнище на съществуващите директиви създават правна несигурност за предприятията и променливи условия за конкуренцията на вътрешния пазар;
11. Счита, че в случаите, когато Комисията е отменила ненужното законодателство на ЕС, държавите членки следва да предприемат бързи действия за отмяна на съответните национални разпоредби;
12. Счита, че мащабното неспазване на правото на Съюза от страна на държавите членки е вредно за единния пазар и потребителите; счита също така, че бавният темп на процеса на транспониране на разпоредбите води до това някои държави членки да се възползват от неоправдано удължаване на крайния срок за тяхното спазване; призовава допълнително да се насърчава култура на спазване в сътрудничеството с Комисията и държавите членки, както е предвидено в стратегията за единния пазар; подчертава необходимостта от бързото разрешаване на въпроса за неспазването на разпоредбите от страна на държавите членки;
13. Привлича вниманието на Комисията и държавите членки върху склонността на националните правителства да натоварват транспонираните директиви с допълнителни правила при прилагането на правото на ЕС, т.нар. свръхрегулиране („gold-plating“);
14. Обръща внимание на факта, че интензивността и броят на проверките, които отскоро се налагат на чуждестранните доставчици на услуги, нарастват; призовава държавите членки да се уверят, че тези проверки са пропорционални, обосновани и недискриминационни;
15. Изтъква, че непоследователното прилагане на съществуващите правилно транспонирани правила от държавите членки причинява същата вреда на единния пазар като закъснялото транспониране; счита, че спазването и прилагането на законодателството са затруднени, когато на общоприетите използваните определения като например „проследимост“ или „пускане на пазара“ се придава различно значение в различните законодателни актове;
16. Счита, че нееднаквото прилагане на едни и същи правила в различните държави членки има потенциала да създаде нови необосновани нетарифни бариери; призовава Комисията да положи всички усилия за свеждане до минимум на различията на възможно най-ранен етап;

Сряда, 26 май 2016 г.

17. Счита, че Комисията следва да засили използването на насоки по отношение прилагането на директивите, тъй като това може да бъде полезно средство за гарантиране на по-голяма степен на еднаквост при прилагането;

18. Отбелязва устойчивостта на различията в регулирането на пазарите на национално равнище, с които предприятията, осъществяващи трансгранична дейност, все още трябва да се справят както по отношение на степента на ограничения, така и по отношение на различията между държавите членки; счита, че това ненужно принуждава предприятията да пригодят своите продукти и услуги, така че да спазват многобройните стандарти или повтарящи се изпитвания, като по този начин се ограничават търговията в рамките на ЕС, се намалява растежът и се възпрепятства създаването на работни места;

19. Счита, че тъй като икономите от мащаба са намалени поради необходимостта от пускането в действие на различни продуктови линии, тежестта пада в много отношения — законови, финансови или други — непропорционално върху МСП и микропредприятията;

20. Обръща внимание на ниските нива на трансгранични обществени поръчки към настоящия момент, като по-малко от 20 % от всички обществени поръчки в Съюза, рекламирани на общоевропейски платформи, и едва 3,5 % от договорите се възлагат на предприятия от други държави членки; подчертава трудностите, които изпитват по-специално МСП, по отношение на участието в процедури за възлагане на трансгранични обществени поръчки; изтъква в тази връзка значението на новите директиви на ЕС относно обществените поръчки и възлагането на договори за концесия, които държавите членки бяха задължени да транспонират до април 2016 г.; призовава държавите членки да приложат изцяло това законодателство, в това число въвеждането на изцяло електронна система за обществени поръчки;

21. Изтъква, че разходите за привеждане в съответствие с изискванията за ДДС са една от най-големите нетарифни бариери; призовава за практически предложения за опростяване на ДДС;

22. Признава, че различните режими на ДДС в Съюза биха могли да се възприемат като нетарифни бариери; подчертава, че системата „ДДС на едно гише“ е добър начин да се подпомогне преодоляването на тази бариера и по-специално да се подпомогнат МСП в тяхната трансгранична дейност; признава, че все още остават някои незначителни проблемни въпроси, свързани с „ДДС на едно гише“; призовава Комисията да улесни допълнително плащането на задълженията по ДДС от страна на дружествата в целия ЕС;

23. Счита, че голям брой национални административни практики пораждаат необосновани нетарифни бариери, включително изисквания за придаване на официален характер на документите от националните органи или служби; настоятелно призовава държавите членки да използват решения за електронното управление, което включва отдаването на приоритет на оперативната съвместимост и на електронните подписи, за да модернизират своите държавни администрации, опирайки се на примери като например в Естония и Дания, като предоставят повече и по-достъпни цифрови услуги за гражданите и предприятията, както и да улеснят трансграничното сътрудничество и оперативната съвместимост на държавните администрации, без това да засяга защитата на личните данни; счита, че използването на електронното управление представлява важен инструмент за дружествата, но че това не следва да изключва алтернативни начини за достъп до информация или да бъде в ущърб на гражданите, които нямат възможност да получат достъп до цифрови услуги;

24. Призовава Комисията да предприеме солиден подход към изпълнението на практика, като гарантира, че правилата на единния пазар се прилагат и се изпълняват надлежно от държавите членки; счита, в тази връзка, че процесът на прилагане на транспонираните директиви следва да бъде по-добре координиран примерно чрез семинари за транспониране, за да се сведат до минимум различията в държавите членки на ранен етап;

III. Нетарифни бариери, специфични за отделните сектори

Единен пазар на стоки

25. Подчертава значимостта на принципа на взаимното признаване за осигуряването на достъп до пазара за единния пазар на стоки, които не са хармонизирани на равнището на Съюза, и в случаите, когато държавите членки имат много често различни национални правила относно продуктите, но със същата цел;

Сряда, 26 май 2016 г.

26. Подчертава, че много от предприятията не са запознати с взаимното признаване и считат, че трябва да отговарят на националните изисквания в държавата членка на местоназначение при търговия в рамките на единния пазар;

27. Призовава Комисията да предприеме действия за подобряване на прилагането на взаимното признаване; очаква, в тази връзка плановете на Комисията за повишаване на осведомеността и преразглеждане на Регламента за взаимното признаване; счита, че хармонизацията е също ефективен инструмент за осигуряване на равен достъп за стоки и услуги до единния пазар;

Единен пазар на услуги

28. Обръща внимание на проблемите, пред които са изправени доставчиците на услуги, особено на услугите за предприятията, транспортния сектор и строителството, произтичащи от множеството различни, необосновани или непропорционални изисквания, отнасящи се за разрешения, регистрации, предварително уведомление или за *de facto* установяване; подчертава, че това би могло да доведе до дискриминация срещу чуждестранни доставчици на услуги, което би било в противоречие с принципа на свободно движение на услуги; в тази връзка призовава за по-развита електронна администрация и система за електронна регистрация, за да се улесни процесът за доставчиците на услуги;

29. Подчертава, че по-специално липсата на транспониране и различията в прилагането на Директивата за услугите, представляват пречка за единния пазар;

30. Подчертава необходимостта от ясна и еднородна регулаторна среда, която да позволява развиването на услугите на пазар, който защитава работници и потребители и гарантира, че съществуващите и новите оператори на единния пазар на ЕС не се сблъскват с безсмислени регулаторни пречки, независимо от вида стопанска дейност, която извършват;

31. обръща внимание също така на необоснованите или непропорционални ограничения в някои от държавите членки по отношение на вида на правната форма на доставчиците на услуги и техния дял в капитала или управленската им структура, както и по отношение на ограниченията относно съвместното упражняване на професията; подчертава, че някои от тези ограничения може да представляват непропорционални или необосновани пречки пред трансграничното предоставяне на услуги; изтъква необходимостта да се осигури последователна оценка на пропорционалността на регулаторните изисквания и ограничения, приложими към услугите;

32. Подчертава, че задължението за уведомяване, съдържащо се в Директивата за услугите, е можело да допринесе ефективно за намаляване или елиминиране на необоснованите нетарифни бариери, но е било пренебрегвано от държавите членки и Комисията; поради това приветства подновения акцент върху процедурата за уведомление в стратегията за единния пазар, тъй като чрез ранното поемане на ангажимент националните мерки могат да бъдат преразгледани, за да се разрешат проблемите, преди те да възникнат; счита освен това, че при въвеждането на нови регулаторни мерки от държавите членки следва да се изискват по-подробни обосновки; подчертава положителния опит с процедурата за уведомление за продукти и предлага той да се използва като пример за подобряване на процедурата за услуги;

33. Посочва, че обществените услуги се ползват от специална защита по отношение на правилата на вътрешния пазар, тъй като те изпълняват задачи от общ интерес, и че следователно правилата, определени от публичните органи за тяхното правилно функциониране, не представляват нетарифни бариери; посочва във връзка с това, че социалните услуги и здравните услуги не са предмет на Директивата за услугите;

34. Посочва, че доставчиците на услуги в областта на строителството често се сблъскват с някои изисквания, свързани с тяхната организация в държавата им на произход, включително по отношение на организационните схеми за сертифициране, които твърде много усложняват тяхното предлагане на услугите зад граница, като възпрепятстват свободното движение на услуги и специалисти в областта на строителството;

35. Призовава Комисията да подходи към отстраняването на тези пречки, включително — ако има смисъл — чрез подобряване на взаимното признаване и — ако е целесъобразно — чрез предприемането на законодателни действия; изтъква, че бъдещи действия като предложени паспорт за предоставянето на услуги не следва да водят до допълнителни административни усложнения, а следва да разрешават проблема с НТБ;

36. Призовава Комисията да обърне внимание на тежестите, свързани с разпокъсаността на банковия сектор в Европа, която създава затруднения за чуждестранните лица, особено чуждестранни МСП, при откриване на банкова сметка в друга държава членка;

Сряда, 26 май 2016 г.

37. Посочва, че много от разпоредбите на държавите членки относно достъпа и упражняването на регулираните професии могат да бъдат непропорционални и протекционистки и следователно могат да създадат излишни регулаторни пречки, които възпрепятстват достъпа до много професии и мобилността на доставчиците на услуги в регулираните професии; признава въпреки това колко е важно гарантирането на справедлива конкуренция, на качество на обучението и на подпомагането на успешни системи за квалификация;

38. Споделя мнението на Комисията, че системите за дуално обучение трябва да се препоръчват като примери за най-добри практики в рамките на Европейския съюз;

39. Приветства процеса на взаимна оценка, извършен през последните две години; счита, че процесите на партньорска проверка, които са добре обмислени и насърчават провеждането на откровени разисквания между държавите членки, могат да бъдат ефективно средство за насърчаване на промени; насърчава държавите членки и Комисията да разширят обхвата на тази практика, по-специално, така че да обхване други области на регулирането на единния пазар;

40. Призовава Комисията да обърне внимание на приоритетите на реформите на държавите членки в областта на професионалните услуги в рамките на европейския семестър и специфичните за всяка държава препоръки за дерегулирането на някои професии в държавите членки;

Единен пазар за търговията на дребно

41. Подчертава, че партньорската проверка на търговията на дребно, проведена от Комисията в периода 2014—2015 г., която показва, че търговците на дребно често са изправени пред непропорционални и неуместни условия и процедури за работа и установяване в рамките на единния пазар;

42. Призовава Европейската комисия и държавите членки да ускорят процеса на отключване на потенциала на напълно изградения цифров единен пазар и прилагането на програмата на ЕС в областта на цифровите технологии;

43. Отбелязва, че някои държави членки въвеждат правила, които са дискриминационни за икономическата дейност в сектора на търговията на дребно или на едро, въз основа на площта, на която се осъществява дейността, размера на предприятието или произхода на капитала, което е в разрез с идеята за единен пазар и принципите на свободна конкуренция и ограничава развитието на пазара на труда;

44. Посочва, че разпоредби, които налагат ограничения върху търговията на дребно и търговията на едро и които са в противоречие с правото на Съюза и са непропорционални, може да създадат значителни пречки за навлизане на пазара, което да доведе до по-малък брой на новооткрити търговски комплекси за продажба на дребно, като по този начин се възпрепятства конкуренцията и се стига до по-високи цени за потребителите; в тази връзка подчертава, че някои мерки, в това число такси и разходи за провеждане на инспекции, могат да действат като нетарифни бариери, ако не са обосновани с цели на публичната политика; счита, че всички оперативни ограничения, наложени на дейностите за продажба на дребно и на едро, не следва неоправдано или непропорционално да ограничават тези дейности и не трябва да водят до *de facto* дискриминация между участниците на пазара;

45. Призовава Комисията да определи най-добрите практики за търговията на дребно, за да гарантира свободното движение на продукти и услуги, като същевременно защита принципите на пропорционалност и субсидиарност;

46. Призовава Комисията да извърши анализ на оперативните ограничения по отношение на търговията на дребно и на едро на единния пазар, като представи предложения за реформиране, ако е необходимо, и докладва във връзка с този анализ през пролетта на 2017 г.;

47. Подчертава, че достъпните, включително във финансово отношение, ефективни и висококачествени доставки на пратки са съществена предпоставка за разцвета на трансграничната електронна търговия в полза на МСП и по-специално на потребителите;

IV. Заключение

48. Призовава Комисията да представи през 2016 г. цялостен преглед на нетарифните бариери в рамките на единния пазар, както и анализ на средствата за справяне с тях, при ясно разграничаване на НТБ и разпоредбите за пропорционално изпълняването на законната цел на обществената политика на дадена държава членка, в т.ч. амбициозно предложение за премахване на тези НТБ във възможно най-кратък срок, за да се разгъне все още неизползваният потенциал на единния пазар;

Сряда, 26 май 2016 г.

49. Призовава Комисията да започне своевременно разглеждане на политиката и законодателните действия на ЕС в нововъзникващи области, като провежда широка консултация със заинтересованите страни, по-специално МСП, и организациите на гражданското общество;

50. Призовава Комисията, на първо място да гарантира, че държавите членки спазват съществуващите правила относно единния пазар, вместо да се създават нови, допълнителни законодателни актове относно въпросите, които вече са обхванати от вече съществуващите правила;

51. Призовава Комисията да задълбочи работата си по изпълнението и принципите, които са в основата на единния пазар; счита, че ранната намеса по отношение на национални мерки или процедури за изпълнение, които представляват необосновани нетарифни бариери, може да бъде ефективна и да бъдат постигнати резултати по-лесно отколкото чрез започване на процедури за нарушение; подчертава въпреки това, че за сериозни или постоянни пропуски или неправилно прилагане на правото на Съюза, Комисията трябва да използва всички налични мерки, включително отдаване на приоритет на производства за установяване на нарушение, за да гарантира пълно прилагане на законодателството на ЕС относно единния пазар;

52. Изразява съжаление, че достъпът на Европейския парламент до информация, отнасяща се до процедурите, които предшестват производствата за неизпълнение на задължения и до производствата за неизпълнение на задължения, е все още ограничен, и призовава за по-голяма прозрачност в това отношение, като се спазват правилата за поверителност;

53. Призовава държавите членки да гледат на единния пазар като съвместна инициатива, която изисква съгласувани и колективни действия за подкрепа и която е условие за превръщане на икономиката на ЕС в конкурентоспособна; счита, че тези, които в крайна сметка понасят последствията от необоснованите нетарифни бариери, са потребители, на които се отказва достъп до нови участници в сектора на вътрешния пазар и които се сблъскват с по-високи разходи и по-малък избор; счита, че държавите членки следва да посветят допълнително време на хоризонталните проблеми, предизвикващи тревога във връзка с единния пазар, и на установяването на това кои са областите, изискващи приоритетни действия от една или повече държави членки, за да се запази и доразвива единният пазар;

o

o o

54. Възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Комисията, на Съвета, на Европейския съвет и на правителствата и парламентите на държавите членки.
